

บรรณานุกรม

หนังสือ

ขจัดภัย บุรุษพัฒนา. 2519. ชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา.

คณะกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกงานฉลอง 100 ปีรัฐบุรุษอาวุโส นายปรีดี พนมยงค์.
2543. คือวิญญูณเสรี ปรีดี พนมยงค์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ (1984) จำกัด.

ครองชัย หัตถา. 2541. ปัตตานี : การค้าและการเมืองการปกครองในอดีต. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จूरรัตน์ บัวแก้ว. 2531. การสำรวจโบราณสถานเบื้องต้น. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขล
านครินทร์.

-----, 2540. วัง 7 หัวเมือง (ปัตตานี). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา
เขตปัตตานี.

เจ๊ะอับดุลลาห์ บินสาอาด หลังปูเต๊ะ. 1975. กระจกไม่มีเงา : ปัญหาสี่จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ
: ประจักษ์การพิมพ์.

เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร. 2529. "การต่อต้านนโยบายรัฐบาลในสี่จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย
โดยผู้นำของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ พ.ศ. 2482-2497", วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษร
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. (สำเนา)

แถมสุข นุ่มนนท์. 2544. เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สายธาร.

นงคินุช ไพโรพิบูลยกิจ. 2543. ยอดคนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บุ๊กแบงก์.

ประยูรศักดิ์ ชลาชนเดชะ. 2539. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : หอสมุดกลางอิสลาม
สายสกุลสุลต่านสุลัยมาน.

ประสาน มฤคพิทักษ์และคณะ. 2542. อานันท์ ปันยารชุน : ชีวิต ความคิด และการงานของอดีต
รัฐมนตรีสองสมัย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

- พรรณงาม เก่าธรรมสาร. 2519. “การปกครองหัวเมืองภาคใต้ทั้ง 7 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”, วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- พีรยศ ราฮิมมูลา. 2541. “บทบาทของสุลต่านในอดีตกับการพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรมมุสลิมในดินแดนปัตตานี”, วารสารรัฐสมิแล. 19 (มกราคม-มีนาคม 2541), 11.
- พีเชรี สุมิตร. 2518. ประวัติอารยธรรมจีน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาดไทย, กระทรวง. 2510. เรื่องเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- มุฮัมมัด ชัมเบอร์ อับดุลมาลิก. 2543. ปัตตานีในอารยธรรมมลายู. แปลจาก Patani dalam Tamaddum Melayu โดย มะหามะซาคี เจ๊ะหะ. ปัตตานี : โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุฮัมมัด หลุย อาลี. มปป. เสียงนิสิต (Suara Siswa). มปท : แนวร่วมนักศึกษามุสลิม.
- รัตติยา สาและ. 2540. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สมโชติ อ๋องสกุล. 2521. “การปฏิรูปการปกครองมณฑลปัตตานี 2449-2474”, วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)
- สายจิตต์ เหมินทร์. 2507. “การเสียดรัฐไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปليسของไทยให้แก่อังกฤษในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. 2526. “อิสลามศึกษากับการเมืองการปกครองของไทย”, ในรายงานการประชุมสัมมนาเพื่อจัดตั้งศูนย์อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, หน้า 42. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2544. สมุดรายนามสถิติจังหวัด. ปัตตานี : สำนักงานสถิติจังหวัดปัตตานี.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. 2531. กลุ่มชาติพันธุ์ : ชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพฯ : กองทุนสง่าจารี
อัมพร.

อ. บางนรา (นามแฝง). 2519. เมืองปัตตานี อดีต - ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์.

อนันต์ พิบูลสงคราม. 2540. จอมพลป. พิบูลสงคราม. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

อนันต์ วัฒนานิก. 2531. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ประวัติเมืองลังกาสุกะ-เมืองปัตตานี. กรุงเทพฯ
: เคล็ดไทย.

อารง สุทธาศาสตร์. 2519. ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ : ประชาพิทักษ์.

อิบรอฮีม ชุกรี. 2541. ประวัติราชอาณาจักรมลายูปะตานี. แปลจาก Sejarah Kerajaan Melayu
Patani โดย ทะสัน หมัดหมาน มะหามะซาคี เจ๊ะหะ และตลมนรร์จน์ บากา. ปัตตานี : โครงการ
การจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อิบรอน มะลูลี. 2538. วิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมในประเทศไทย :
กรณีศึกษากลุ่มมุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : อิสลามิคอะเคเด
มี.

หนังสือต่างประเทศ

AB. Hamid AB. Rahman. 1994. "Tuan Guru Haji Muhamad Sulong Peranan dan Sumbangan
Beliau Dalam Perkembangan Syariat Islam di Patani", Faculty Syariat Akademi
Islam University Malaya.

Abdul Rahman Haji Abdullah. 1990. **Pemikiran Umat Islam di Nusantara : Sejarah dan
Perkembangannya Hingga Abad ke-19.** Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan
Pustaka.

Abdul Rahman Haji Abdullah. 1994. **Gerakan Anti Penjajahan di Malaysia 1511 - 1950.**
Kuala Lumpur : Penerbitan Kintan.

- Abdullah Tahir. 1985. **Kelantan dalam Perspektif Sosio-Budaya : Satu Kumpulan Esei.** Kuala Lumpur : Jabatan Pengajian Melayu Universiti Malaya.
- Abdullah Taib. 1989. **Madrasah : Satu Kajian Transformasi Sosial Masyarakat Melayu Tani.** Malaysia : UKM.
- Ahmad Fathy al-Fatani. 1994. **Pengantar Sejarah Patani.** Kelantan : Dian Darulnaim Sdn. Bhd.
- Ahmad Omar Chapakia. 2000. **Politik Thai dan Masyarakat Islam di Selatan Thailand.** Kuala Lumpur : UKM.
- , 2001. **Peranan Ulama Patani dalam Politik : Kajian Kes Tuan Guru Haji Sulong bin Abdul Kadir.** s.l. : s.n.
- Aziz Mahmood. 1985. "Tengku Mahmood Mahyiddeen 1908-1954 : Peranan Sumbangan dan Perjuangannya", Malaysia : Fakulti Sains Kemasyarakatan dan Kemanusiaan , Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Frazer, T. 1960. **Rusembilan : A Malay Fishing Village.** Ithaca : Cornell University Press.
- Gulick, J.M. 1987. **Malay Society in Nineteenth Century.** Singapore : Oxford University Press.
- Haemindra, N. 1976. "The Problems of the Thai-Muslims in Four Southern Provinces of Thailand", **Journal of the Southeast Studies.** 7(1976), 204-224.
- Hasan Madmarn. 1989. "The Pondok and Change In South Thailand, Aspects of Development Islamic Education in Thailand and Malaysia 47-92", Malaysia : Institute of Malay Language, Literature and Culture University Kebangsaan Malaysia Bangi.
- , 1999. **The Pondok & Madrasah in Pattani.** Kuala Lumpur : UKM.
- Ibrahim Ismail. 1986. **Sudahkah Kamu Bertemu Maryam?.** Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Ibrahim Mahmood. 1981. **Sejarah Perjuangan Bangsa Melayu**. Kuala Lumpur : Pustaka Antara.
- Ibrahim Syukri. 1958. **Sejarah Kerajaan Melayu Patani**. Kelantan : Pasir Putih.
- Ismail Che Daud. 1988. **Tokok-Tokoh Ulama Semenanjung 1**. Kotabharu : Majlis Agama Islam dan Adad Istiadad Melayu Kelantan.
- Kessler S., Clive. 1988. **Islam and Politics in a Malay State Kelantan 1838-1969**. London : Conell University Press.
- Mohd. Zamberi A.Malek. 1994. **Pattani Dalam Tamadun Melayu**. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- ., 1999. **Harimau Malaya Biografi Tengku Mahmood Mahyiddeen**. Kuala Lumpur : UKM.
- Mohd. Zamberi A.Malek. 1993. **Umat Islam Patani : Sejarah dan Politik**. Shah Alam : Hizbi.
- Muhammad Kamal K. Zaman. 1996. **Fatani 13 Ogos**. Kota Bharu : Cetakan Persendirian.
- Nik Anuar Nik Mahmud. 1978. "Mejar Mahmood Mahyiddeen bin Almarhum Sultan Abdul Kadir Kamaruddin : Seorang tokohTanahair", **Malaysia in History**. 21(1978), 39-48 .
- ., 1982. "Sestem Thesaphiban dan Kesannya Keatas Kedaulatan dan Kewibawaan Raja-raja Melayu Pattani", **JEBAT**. 11(1982), 49-79.
- ., 1994. "The Separatist Movement in Southern Siam and British, 1945-1949", **JEBAT**. 22(1994), 49-76.
- ., 1999. **Sejarah Perjuangan Melayu Patani 1785-1954**. Kuala Lumpur : UKM.

- Nik Anuar Nik Mahmud. 2001. **Kolokium Peraban Melayu Kawasan Timur Laut.** Malaysia : Dewan Bahasa dan Pustaka Wilayah Timur.
- Nik Mohammed bin Nik Mohd. Saleh. 1988. **Penubuhan Dan perkembangan Ismail English School.** Kelantan : Perbadanan Muzium Negeri Kelantan Istana Jahar.
- Rose, Sauli. 1974. **Sejarah Rengkas Sekolah-Sekolah Kelantan.** Malaysia : Persatuan Sejarah Malaysia Cawanga Kelantan.
- Siti Hawa Haji Saleh. 1992. **Hikayat Patani.** Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Stockwell, A.J. 1979. **British Policy and a Malay Politics 1942-1948. Monograph No. 8.** Kuala Lumpur : MBRAS.
- Suara Siswa. 1970. s.l. : s.n.
- Suradech Reemtohsun. 2000. "Pondok and the Challenge of Modernity : A Comparative Study of Pondok in Songkhla Province, Southern Thailand", USA: School of Islamic and Social Sciences.
- Surin Pitsuwan. 1982. "Islam and Malay Nationalism : A Case study of the Malay-Muslims of Southern Thailand", Massachusetts : Harvard University Cambridge.
- Syakrani Abdullah. 1668. **Tarikh Petani.** s.l. : s.n.
- Syed Naguib al-Attas. 1969. **Preliminary Statement on a General Theory of the Islamization of the Malay-Indonesian Archipelago.** Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Teew, A. and D. K. Wyatt. 1970. **Hikayat Patani.** The Hague : Martinus Nijhoff.
- Tuan Ismail Mohammed. 1966. **A Tribute to the First Headmaster, Mahmud bin Tengku Haji Yusof.** Kelantan : The Kijang.
- Walker, Dennis. 1972. **Studies in Islam.** s.l. : s.n.

- Walker, D. 1975. "Toward the Birth of Muslim Nationalism in Patani 1902-1948", *The Criterion, JIRA*. 9(1975), 5-6.
- Wan Hashim Wan Teh. 1993. *Perang Dunia Kedua Peranan Gurila Melayu Force 136*. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka Kementrian.
- Wan Kadir Che Man. 1990. *Muslim Separatism : The Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand*. Singapore : Oxford University press.
- Wan Muhammad Syaghir. 1987. *Syeikh Daud bin Abdullah al-Fatani Penulis Islam Produktif Asia Tenggara*. Indonesia : Ramadhani.
- Webster, Noah. 1953. *Webster's New International Dictionary of the English Language*. 2d ed. U.S.A. : G.& C. Merriam Company.
- Willson H., 1992. "Tengku Mahmood Mahyiddeen and the Delimma of Partisan Duality", *Journal of Southeast Asian Studies*. 23(1992), 37-59.
- Willson H. E., 1985. "Partisan Imperialists and Islamic Separatism in South Thailand", *The Journal of Mistery*. 10(1985), 45-60.
- Winstedt, R. 1951. *The Malay Magician, Being Shaman, Shi'a and Sufi*. London : Routle and Kegan Paul.

เอกสารฉบับที่กส่วนราชการ

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 59 ตอนที่ 5 (25 มกราคม 2485) หน้า 244-246.

Al- Hikmah, Kotabaru Kelantan, Tahun 1. Bill. 16, 1Hb September 1934 p.17

Co. 825/35 No. 75934

Co. 825/3533 No. 75934

File No. 9 K351/1935 Kelantan English Education Committee

K1567/755/255

Kelantan Annual Report. 1931, 42.

-----., 1933, 24

-----., 1934, 44.

-----., 1935, 36.

-----., 1936, 31-57.

-----., 1937, 52.

-----., 1938, 51.

หนังสือพิมพ์

Straits Times. October 3, 1947 : 8

-----., February 11, 1947 : 7

-----., February 12, 1948 : 8

Sunday Times. February 2, 1947 : 2

Utusan Malayu. February 19, 1947 : 8

บุคคลานุกรม

นิเดร์ วาบา. 2544. ผู้ให้สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2544.

นิอันวาร นิมะฮุมุด. ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย. 2545. ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 พฤษภาคม 2545.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม. 2545. ผู้ให้สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2545.

มุฮัมมัด ชัมเบอร์ อับดุลมาลิก. 2545. ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2545.

วันกาเดร์ เจ๊ะมาน. 2545. ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2545.

อับดุลมอนีร์ ชะอูบ. ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติ ประเทศมาเลเซีย. 2545. ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 พฤษภาคม 2545.

รูปภาพ

Arkib Negara Kuala Lumpur, Malaysia, n.d. **Che Abdullah bin Saad Langputeh.** (photo).

-----., **Haji Sulong Abdul Kadir.** (photo).

-----., **Tengku Mahmood Mahyiddin.** (photo).

Tun Sri Lanang Library, UKM, Malaysia, n.d. **Menifesto GAMPAR.** (photo).

-----., **Tengku Abdul Kadir Kamaruddin.** (photo).

-----., **Tengku Mahmood Mahyiddin.** (photo).